

Midt-Gudbrandsdal Interkommunale politiske råd

Politisk sak

Endringer i reglene om interkommunalt samarbeid i kommuneloven - HØRING

Utval	Saksnr	Møtedato
Midt-Gudbrandsdal Interkommunale politiske råd (MGIPR)		

Saksbehandlar	Journalpost
Irene Teige Killi	26/21214

Saken blir lagt fram for Midt-Gudbrandsdal Interkommunale politiske råd med slik

Forslag til vedtak:

1. Midt-Gudbrandsdal interkommunale politiske råd (MGIPR) stiller seg i hovedsak positiv til de foreslåtte endringene i kommunelovens regler om interkommunalt samarbeid.
2. MGIPR støtter departementets mål om å legge til rette for mer helhetlige, langsiktige og robuste interkommunale samarbeidsløsninger, og mener dette kan bidra til å styrke kommunenes evne til å løse framtidige oppgaver og møte utfordringer knyttet til kapasitet og kompetanse.
3. MGIPR er positiv til at rollen til interkommunale politiske råd tydeliggjøres som arenaer for strategisk og regionalpolitisk samarbeid, og at regelverket i større grad avklarer ansvar, myndighet og organisering.
4. MGIPR understreker at interkommunale politiske råd fortsatt må ha stor grad av fleksibilitet og ikke pålegges unødvendige administrative eller rapporteringsmessige krav som kan svekke rådets rolle som regional utviklingsaktør.
5. MGIPR mener det er viktig at lovendringene sikrer gode rammer for samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner, og at eksisterende interkommunale politiske råd kan videreføre sin virksomhet uten behov for omfattende organisatoriske endringer.

Sammendrag

Kommunal- og distriktsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i reglene om interkommunalt samarbeid i kommuneloven. Høringsnotatet omfatter flere ulike samarbeidsformer, blant annet interkommunale politiske råd (IPR), kommunale oppgavefellesskap og vertskommunesamarbeid. Denne saken vurderer forslagene ut fra MGIPRs rolle og organisering som interkommunalt politisk råd. Saken omfatter ikke en nærmere vurdering av hvordan lovendringene vil påvirke andre interkommunale samarbeidsordninger som kommunene deltar i.

Administrasjonen vurderer at de foreslåtte endringene vil få liten betydning for dagens organisering av MGIPR. Forslaget tydeliggjør i hovedsak rollen til interkommunale politiske råd som politiske samarbeidsarenaer for regional utvikling og samfunnsutvikling, noe som samsvarer godt med dagens organisering og praksis i MGIPR.

Samtidig legger departementet opp til et regelverk som kan gi kommunene større muligheter for mer omfattende og langsiktige samarbeidsløsninger gjennom andre samarbeidsformer. Dette kan på sikt bidra til å styrke MGIPRs rolle som regional samordningsarena og politisk pådriver for samarbeid i Midt-Gudbrandsdalen.

Administrasjonen anbefaler på denne bakgrunn at MGIPR i hovedsak støtter de foreslåtte lovendringene, samtidig som det understrekes at interkommunale politiske råd fortsatt må ha tilstrekkelig fleksibilitet til å ivareta sin rolle som regionale utviklingsaktører.

Historikk i saken

Kommunal- og distriktsdepartementet sendte 1. juni 2026 forslag til endringer i reglene om interkommunalt samarbeid på offentlig høring. Høringsfristen er 1. oktober 2026. Høringen er en oppfølging av varsler gitt i kommuneproposisjonene for 2026 og 2027, hvor departementet signaliserte behov for å videreutvikle regelverket for interkommunalt samarbeid.

Bakgrunnen for lovarbeidet er blant annet at norske kommuner i dag deltar i et stort antall interkommunale samarbeid, ofte organisert gjennom mange ulike ordninger. Departementet mener dette gir et fragmentert system og ønsker derfor å legge bedre til rette for mer helhetlige og langsiktige samarbeidsløsninger.

MGIPR er etablert med hjemmel i kommunelovens kapittel 18 om interkommunale politiske råd og består av Ringebu kommune, Sør-Fron kommune, Nord-Fron kommune og Innlandet fylkeskommune. Formålet er å styrke regionen som en bærekraftig og konkurransedyktig region gjennom politisk samarbeid om samfunnsutvikling og regionale interesser.

Fakta

Departementet foreslår flere endringer i kommunelovens regler om interkommunalt samarbeid. De viktigste forslagene er:

- Kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekter skal kunne få delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak og vedta forskrifter.
- Det åpnes for mer omfattende samarbeid mellom kommuner gjennom kommunale oppgavefellesskap.
- Det åpnes for større grad av samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner om oppgaver de har felles.
- Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd foreslås avvirket.
- ***Regler om interkommunale politiske råd foreslås tydeliggjort og harmonisert med deler av regelverket for kommunale oppgavefellesskap.***

I høringsnotatet presiseres det at interkommunale politiske råd fortsatt skal være politiske samarbeidsorganer og ikke tjenesteproduserende enheter. Rådene skal behandle saker av felles regional interesse og bidra til samordning mellom kommuner og fylkeskommuner.

MGIPR er i dag organisert som et interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18. Rådet har representantskap som øverste organ og en administrasjon ledet av daglig leder. MGIPR arbeider med regional utvikling, næringsutvikling, samfunnsutvikling og interessepolitisk arbeid på vegne av regionen.

Dagens samarbeidsavtale gir allerede MGIPR en organisering som er i samsvar med hovedtrekkene i de foreslåtte lovendringene. Avtalen regulerer blant annet representantskap, finansiering, sekretariat, daglig leder, uttalerett og samarbeidsform

Vurdering

Administrasjonen vurderer at lovforslaget i liten grad vil påvirke den grunnleggende organiseringen av MGIPR.

Departementet foreslår å tydeliggjøre rollen til interkommunale politiske råd som arenaer for politisk samarbeid og regional utvikling. Dette samsvarer godt med dagens organisering og praksis i MGIPR. Forslaget bekrefter i stor grad den rollen rådet allerede har.

Forslaget vurderes som positivt fordi det bidrar til klarere rolleforståelse mellom interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap. Interkommunale politiske råd skal være politiske samarbeidsarenaer, mens kommunale oppgavefellesskap i større grad skal kunne brukes til produksjon av tjenester og myndighetsutøvelse. Dette kan gjøre regelverket lettere å forstå og bruke for kommuner og fylkeskommuner.

For MGIPR vil det trolig være behov for å gjennomgå samarbeidsavtalen dersom lovendringene vedtas. Dette gjelder særlig bestemmelser knyttet til organisering, uttreden, oppløsning og enkelte formelle forhold. Administrasjonen vurderer imidlertid at dette vil være justeringer av teknisk og juridisk karakter, og ikke endringer som påvirker rådets funksjon eller oppgaver.

Administrasjonen mener videre at den største betydningen av lovforslaget for Midt-Gudbrandsdalen ligger i de nye mulighetene som åpnes for mer omfattende interkommunalt samarbeid om tjenester. Regionen har allerede lang tradisjon for samarbeid på tvers av kommunegrensene. Dersom kommunene i framtiden ønsker å utvikle mer forpliktende samarbeidsløsninger innen ulike tjenestoområder, kan de foreslåtte endringene gi større fleksibilitet og bedre organisatoriske verktøy.

MGIPR kan i en slik utvikling få en viktig rolle som politisk samordningsarena, initiativtaker og pådriver for regionale samarbeidsløsninger. Dette er i tråd med rådets formål om å fremme regional utvikling og ivareta deltakernes interesser på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

Samtidig er det viktig at interkommunale politiske råd ikke pålegges nye administrative krav som svekker fleksibiliteten eller tar ressurser bort fra rådets strategiske utviklingsarbeid. Dette bør framheves i høringsuttalelsen.

Konklusjon

Administrasjonen vurderer at de foreslåtte endringene i kommunelovens regler om interkommunalt samarbeid i hovedsak er positive.

Forslaget tydeliggjør rollen til interkommunale politiske råd, styrker kommunenes muligheter for framtidige samarbeidsløsninger og legger bedre til rette for samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. For MGIPR vurderes konsekvensene for dagens organisering som begrensede. Det kan bli behov for enkelte tilpasninger i samarbeidsavtalen, men ikke vesentlige organisatoriske endringer.

Administrasjonen anbefaler derfor at MGIPR avgir et høringssvar som i hovedsak støtter lovforslaget, samtidig som det understrekes at interkommunale politiske råd fortsatt må ha tilstrekkelig fleksibilitet til å fylle sin rolle som regionale utviklingsarenaer.

Sekretariatet for Midt-Gudbrandsdal Interkommunale politiske råd
Irene Teige Killi
daglig leder